

Újfajta selymek

A Magyar Selyemipari Vállalat szentgotthárdi gyára bővít termékeinek választékát. Újdonság a *Cyk-lon nyolcselyem*. A *Cristalin* szép fényű, jó minőségű, takarók szegélyezésére használható műselyem. Ventilálion a fantáziánéve a szantunghoz hasonló selyemnylonnak, amely az előjelek szerint sláger lesz, női ruhák és blúzok készítésére egyaránt alkalmas.

Térképész-tanácskozás

Pécsett megkezdődött a Geodéziai és Kartográfiai Egyesület idei vándorgyűlése. A négynapos tanácskozáson — amelyen NDK-beli szakemberek is részt vesznek — tizenhat előadást tartanak a földmérésről és térképészeti témaköréből, egyebek között Pécs és Szekszárd felméréséről.

GYORSPOSTA * GYORSPOSTA GYORSPOSTA * GYORSPOSTA

Nyissák ki a villamos ajtaját!

Azok nevében kaptunk levelet Kovács Albertné tanárnőtől, akik a Bécsi körüli villamosmegállótól a vasúti nagyállomásig szoktak az 1-es villamoson utazni. Tekintve, hogy innen már a második megálló a vasútállomás, a villamos csak felszállásra használható harmadik ajtaját ritkán szokták kinyitni. „En két ízben utaztam mostanában és az első alkalommal hiába álltam ott, nem vett észre a kalauznó, csak erélyes kopogtatásra, közvetlen indulás előtt nyitotta ki az ajtót. Másodszor

július 30-án délelőtt bórondós vendégemmel együtt utaztunk volna a vasúthoz, akkor is kopognunk kellett, s ráadásul ezért meg is dorgált a kalauznó.”

Peták József, a közlekedési vállalat igazgatója válasza szerint a végállomás előtti megállóhelyek közelében is, és egyáltalán, minden megállónál ki kell nyitni a kocsi harmadik ajtaját is, ha felszálló utas van. A levél hatására, erre a szabályra külön is felhívják a villamoskalauzok figyelmét.

Kevés a jég

Naponta több száz ember áll sorba a jéggyár előtt, s örül, aki hosszas várakozás után fél táblához jut. Nem lehet szó nélkül hagyni, hogy a nyári tartós melegben évenként ismétlődik a jégellátási probléma Szegeden. Ilyenkor panaszok áradata özönlök a vállalat, a felügyeleti hatóság, a különböző társadalmi szervek postájába — s jég még sincs több. Ezeket a megállapításokat támasztja alá dr. Csonka István olvasónk sokak nevében szerkesztőségünkhez küldött levele is. A kifogással és a meglevő állapotok miatti bosszankodással egyetértünk, de olvasónk ultimátumszerű megjegyzésével — „ha hétfőig nem lesz javulás, az aláírók

jelentkeznek” — nem értünk egyet. Ugyanis a jégellátási problémát még Szegeden sem lehet egyik napról a másikra megoldani. Ezt a megállapítást támasztja alá Lajos Menyhért, az Anna Gyógyvíz, Udítóltal és Szikvízipari Vállalat igazgatójának véleménye is. „Az üzem maximális kapacitása 24 óránként 1600 tábla. Csak jövőre ígér némi könnyítést az igazgató. Azt ugyanis, hogy 1968. évi jégtermelésüket teljes egészében — egyedül a kórházat kivéve, amelyet ezentúl is ellátnak — a magánfogyasztók rendelkezésére bocsátják, nem újítják meg szerződésüket a közületekkel.

Ottfelejtett daru

Dr. Szónyi Sándorné olvasónk, a Szegedi I. kerületi tanács I-30/1. számú lakóbizottságának képviselőjében írt levelet szerkesztőségünknek, amelyben a többi között szövege teszi: a Gutenberg utca 12. szám alatt van a Hódmezővásárhelyi Üveg- és Porcelánvállalat lerakata. A ház végében, az utcán, közel egy éve ottfelejtettek egy darut. Már levélben kértem, hogy távolítsák el az utcáról ezt az instrumentumot, mert a környék gyermekei állandóan

rajta másznak-lógnak, s ebből előbb-utóbb szerencsétlenség lesz. Soraimra választ sem kaptam. Farkas József, az I. kerületi tanács vb építési és közlekedési csoportjának műszaki ügyintézőjének válasza: sűrűn megtekintik a helyszínen az ottfelejtett darut, már csak azért is, mert azzal engedély nélkül közterületet foglalnak. Azt is megvizsgálják, hogy mi a gép rendeltetése, kik és miért felejtették ott ilyen hosszú idejét át.

Fordult a kocka

„Megfigyelésem szerint — írja Himmel Tibor Klauzál tér 3. szám alatt lakó olvasónk — fordult a kocka a Marx téri piacon. Néhány hete még a szegediek vásárolták szatyorból a 8-10 forintos Vegeta ételízest, melyet 75 grammos tasakba csomagoltak. A napokban az egyik szegedi boltban azt tapasztaltam, hogy külföldi állampolgárok 5-6 tasak

Delikat 8 nevű magyar ételízest vásároltak. Mint mondták, sokkal jobb és olcsóbb, mint a Vegeta, hiszen csak 6,50 forintba kerül és súlya 10 deka. Bizonyoság ez arra, hogy érdemes a hazai iparnak versenyre kelni a külföldi gyártmányokkal. Vásárlótársaim nevében is gratulálok a paprikafeldolgozó vállalatnak ezért a készítményéért.”

Terjed az új típusú iskola

Szakközépiskolai osztályok az új tanévben

Tizennégy fajta és összesen 20 szakközépiskolai első osztály indul szeptemberben Szegeden. Első ízben ismerkednek az új oktatási formával a Közgazdasági Technikum Statisztikai Tagozatán — ahol két első osztály indul —, a Vasút-forgalmi, az Élelmiszeripari Technikumban — itt már negyedszer kezdődik tanítás szakközépiskolai osztályban, az Építőipari Technikumban és a Tömörkényi gimnáziumban, amely szakiskolai részlegében ezentúl művészi szakközépiskolaként működik, képzőművészeti és zenei tagozattal.

A legújabb és legnehezebb feladat előtt a technikumok állnak. Az átszervezett osztályokból is sok szakterületre elhelyezkedhetnek a

végzett diákok, továbbtanulással technikus képzést is szerezhetnek. Nem konkrét szakmát, szakcsoportokat tanulnak ezentúl, amely a rokonszakmák sokaságára teszi alkalmasa a diákokat. Ez a helyzet általában. S most nézzünk meg egy „egyedi” esetet is: hogyan készülnek, hogyan tervezik az „átalakítást” az Építőipari Technikumban.

Szabó István igazgató:

— Mi a technikai tapasztalatok alapján hoztuk létre ezt a szakközépiskolai első osztályt. Reméljük — mivel természetesen szűkebb az is szakmai jellegű képzést ad — könnyebb a dolgunk, mint a gimnáziumoknak. Ugyanolyan munka- és szakoktatást folytatunk, mint eddig. Amikor kézhez kaptuk a határozatot, a tervező, kivitelező vállalat szakembereinek és az Építésügyi Minisztérium közreműködésével hoztálunk a műszaki tantervek elkészítéséhez.

— Milyen módosulást alkalmaz ez a régivel szemben?

— Inkább óratervi változások lesznek. Jelentősen növekszik a műhelyórák száma, a műszaki, elméleti órák csökkennek. Új tantárgyakkal — például gazdaságföldrajz és világnevelésünk alapjai című tantárgyval bővül az ismeretszer-

zési és a gimnáziumok színvonalára emelkedő műveltségi szint megszerzése. Egyes tantárgyak az évfolyamokon óraszám tekintetében is cserélődnek. A korszerűtlen anyagrészeket elhagyjuk, a többi alaposabban tanítjuk. Két szakcsoportot: az idén magasépítési, jövőre mélyépítési tagozatú szakközépiskolai osztályt indítunk. A tankönyveket az általános szakközépiskolák szakmai könyveiből kapjuk.

— Elhelyezkedés, továbbtanulás hogyan alakul ezekben az osztályokban?

— Jelentősen nem változik. Munkás és alkalmazotti munkakörbe — például kőműves, betonozó, épületkarbantartó, vasbetonozó, műköcskészítő, anyagkezelő, műszaki rajzoló, beosztott technológus, kalkulátor, művezető, előadó — és még számtalan munkakört betölthetnek. Van persze, amit külön tanfolyam elvégzésével. Technikus oklevelet most nem érettségivel, hanem két év után a munkahely javaslatára tanfolyam elvégzésével, vagy felsőfokú technikum elvégzése után kaphatnak. Azt azért dicsekedés nélkül mondhatom, hogy gyerekeinket mindenütt szívesen fogadják és minden vállalatnál keresik is. Bővebbet négy év múlva, az első szakcsoport érettségijén mondhatunk.

Országos konferencia az orosz nyelvoktatásról

Szardán a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem épületében háromnapos országos konferencia kezdődött az iskolai és iskolán kívüli orosz nyelvoktatásról. A tanácskozáson — amelyen az orosz nyelvoktatás eredményeit méri fel és kijelöli a feladatokat — mintegy 250 pedagógus, általános és középiskolai, egyetemi és főiskolai tanár, valamint az iskolán kívüli tanfolyamok számos oktatója vesz részt. Nemzetközi rangra emeli a tanácskozást, hogy jelen van V. Kosztomarov, a Moszkvai Állami Egyetem metodikai központjának igazgatója és D. I. Fuszcenko, az egyetem tanszékvezető professzora, továbbá a Német Demokratikus Köztársaságból dr. Bertold Brandt, a berlini Humboldt egyetem professzora és dr. Frantisek Malir, a prágai pártfőiskola tanára.

Kiss Lászlónak, az MSZBT titkárnak üdvözlő szavai után Lugossy Jenő művelődésügyi miniszterhelyettes mondott beszédet. Bevezetőben kiemelte, hogy a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 50. évfordulóját sokféle alkotó megnyilvánulásban a megemlékezés változatos formáiban ünnepli a világ. A konferencia tárgya — az orosz nyelvoktatás továbbfejlesztése — szervesen illeszkedik be hazánkban az ünnepi jubileumi év tematikájába. Hangsúlyozta, hogy művelődéspolitikánk az idegen nyelvek tanítását az internacionalizmusra nevelés egyik fontos, értékes lehetőségének, eszközének tekinti. Nyelvoktatási rendszerünkben orosz nyelv elsődleges és köponti helyet foglal el. Az orosz nyelv eredményes tanításával olyan kulcsot kap fiatalaink a kezébe, amely megnyitja előttünk a

világméretben történő tudományos, technikai, kulturális tájékozódás és tájékoztatás, az alkotó együttműködés lehetőségeit.

Ezt követően Suara Róbert, a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem tanszékvezető tanára az orosz nyelvoktatás helyzetéről és feladatairól tartott elemző előadást, majd V. Kosztomarov előadásában az orosz nyelv frazeológiai rendszerének tanításáról szólt.

A konferencia ezután négy szekcióban folytatta munkáját.

Kuka-gokart

Ha nekem lenne egy kis műhelyem, fabrikálnék egy olyasmi jóságot, mint a gyerekek go-kartja. Csak-hogy tömör gumikereket tennék rá, hogy ne csörömpöljön a kuka szeméttároló edények alatt.

Hogy honnan jutott eszembe ez az ötlet? Elmondom: azokból a házakból, ahol van edénytároló, a városgazdálkodás emberei viszik ki az úttest szélére a tartályokat. S bár ketten vannak, meg se emelik, a földön, aszfalton, kövön rángatják végig. Nekik kellene az a Kuka-gokart!

Talán a vállalat is hasznát látná, hiszen ha valaki, ő tudja, milyen nehezen pótolható kincs a szeméttartály, s hogy nemcsak ezek mennek tönkre az örökös rángatástól, hanem a járdák is. Hogy mást ne mondjak: az Oskola utcai házak között, a belső parkban levő dísnövények mély barázdái jelzik, hogy hiába van a vállalat nevében a városgazdálkodás kifejezés, nem igen törődnek a város rendjével, szépségével.

Nekem nincs műhelyem, de van nekik! Már csak azért is érdemes lenne megoldást találniuk az edények szállítására, mert a lakók ezreit riasztja fel nyugalmából a városban minden nap a tartályhuzigálással járó éktelelen csörömpölés.

F. K.

Nem a 24 forintért

Csupán az igazság kedvéért, nem azért a 24 forintért írt panaszos levelet B. Á. falemezgyári dolgozó. A történet a következő: júniusban 100 forinttal kevesebb bért számfejtettek számára, amely miatt reklamált. Elismerték a tévedést és a következő hónapi bérehez hozzáfűzték azt a szaszt. Ekkor keletkezett a bonnyodalom.

A júliusi fizetése, — emiatt az előző havi tévedés miatt — egy kategóriával feljebb ugrott az „öregségi százalékba”, s B. Á.-tól 24 forinttal többet vontak le. Aki téved, vagy hanyag munkát végez, annak viselnie kell a következményeket. De ez esetben nem B. Á. volt hanyag, mégis neki kell a következményeket viselnie? Szólt a bérelszámolóban, hogy korrigálják a dolgot és fizessék ki számára azt a 24 forintot. Az irodán elismerték, hogy igaza van, de tudtára adták, hogy nem lehet segíteni.

B. Á. ügyében én is beszéltem a bérelszámolóval, nekem is azt a választ adta, hogy csak akkor tudná korrigálni ezt a tévedést, ha meghamisítaná a bérjegyzéket. Gondolom, hogy törvény, rendelet írja elő a levonások nagyságát, de ez esetben hamisítás nélkül is el lehetne intézni a jogos bér kifizetését.

G. I.

Szabadságon a „kapukulcs”

Mit tesz az ember, ha hazaér és zárva találja a bérház kapuját? Ha van házfelügyelő — csenget neki bebocsátásért. A Roosevelt tér 10. szám alatt van házfelügyelő, mégis hiába csengettek be hozzá három napig a kapuzárás után: szabadságon volt.

Szó se róla: a maga módján igyekezett gondoskodni helyettesről. Az a lakó, aki előre tudta, hogy majd későn jön haza, s nem feledkezett meg arról, hogy bemegyen előbb a ház gondnokához, az kapott is kölcsön kapukulcsot. Egy kis cédula hirdette a lépcsőházban a „kapukulcsos kimenő” lehetőségét. Az senkinek sem jutott eszébe, hogy netán a csengetőt át is lehetne vezetni a gondnoki lakásba.

Persze akadt, aki kintrekedt kapuzárás után s csak nagy nehezen, a lakótársak segítségével jutott be otthonába. Mégsem csupán emiatt érdemel szót ez az eset! Szegeden nem egyedül ebben a házban van házfelügyelő, s valamennyi házfelügyelőnek természetesen jár a törvényadta szabadság. Furcsa volna azonban, ha a Roosevelt térihez hasonló megoldással élne a többi bérházban is! Az Ingatlankezelő Vállalatnak feltétlenül rendeznie kell ezt a kérdést.

K. F.

Ma: ünnepi román filmbemutató Szegeden

Ma délután Szegedre érkezik a Román Szocialista Köztársaság nemzeti ünnepe alkalmából hazánkban tartózkodó filmdelegáció. A román művészek: Mircea Dragan rendező és felesége, Ioana Dragan filmszínésznő este részt vesz a Szabadság Moziban megrendezésre kerülő ünnepi bemutatón, ahol közös filmjük, az *Asszonyok kálváriája* vetítik. Az új, szélesvásznú román filmalkotást a Szabadság-filmszínházban tegnap délelőtt bemutatták a sajtó képviselőinek.

Asszonyok kálváriája

Mircea Dragan filmjével másodikszor lapoz vissza közel négy évtizedet Románia történelemkönyvében. Az *Asszonyok kálváriája* — eredeti címén *Golgota* — ugyanazt a véres lupényi bányászstrájkot idézi, melyet a rendező *Lupény 1929* című filmjében korábban megörökített. Az embertelen körülmények közt dolgozó bányamunkások követeléseire akkor puskagolyók feleltek, s a sortűz áldozatainak özvegyei most nyugdíjért kopogtatnak a bányagazdát rezidenciáján. A csendőrök elzavarnák, a direktor beengedi őket. Hat fekete gyászruhás nő telepedik a fogadóhall politúrós asztala köré. Négy egészen fiatal: a temetési szertartásból idemaradt sápadt vonásaikból is kitetszően csinos, szemrevaló asszony. Egy középkorú, láthatóan legelszántabb, legerősebb valamennyiük közül; a hatodik

idős, fáradt. Nyugdíjat kérnek, ekkora vállalatnál igazán kiutalható, jogos, méltányos összeget. Neveléségen keveset ahhoz, hogy érdemes lenne hosszú tartórával, felsőbb hatóságokat könnyen kompromittáló meghurcoltatásukkal visszatartani azt, ami egyébként is törvényes. Am az asszonyok mégsem kapják meg, hanem a csendőrök faluról falura hurcolják, éheztetik, megverik őket, hogy kérényeik visszavonására kényszerítsék.

Mert ez esetben többről van szó. „Kommunista ügy” — buggyan ki a parancs végrehajtásával megbízott tizedes buta ábrázatából a magát feloldozó önbuzdítás. Ha keréskül meghallgatást nyer, holnap újabbak és újabbak állnak az ajtó előtt, a lavinát nem lehet megállítani. S bár a csendőrök közül is lépten-nyomon feltör az önvád, mégsem

szegülnek ellen — egyetlen kivétellel — a piszkos hóhérmunkának; a „parancsra tettem” penitenciát nyújt a lelkiismereteknek. Az a bizonyos egyetlen *Petre*, viszont fellázad, vetlen haragjában megöli a tisztet, s ezáltal maga is üldözötté válik. Csakúgy, mint a harc végére egyedül maradt Ana Varga, az asszonyok vezetője, aki hazamenet már szuronyos kísérettel háta mögött öleli magához felárva kisgyerekeit.

Az *Asszonyok kálváriája* megrázó film, a dokumentumszerűség közvetett megőrzésével lélektani-etikai szempontból közelít hőseihez. Viszonylag zárt közegeben, néhány szereplő „belső társaságában” mondja el mindazt, ami nemcsak a húszas éveknél, hanem a kapitalizmus egész pályafutásának akut társadalmi problémája volt. Arról beszél, hogyan kapcsolódott össze szűkebb körben a tőkés munkakerő-kiszájtítás az emberrek méltóságának, törvényes jogainak megkérdőjelezésével, asszonyokra, gyerekekre való tekintet nélkül.

A főbb szerepekben Draga Olteanu, Ioana Dragan, Sebastian Papaiani és Virgil Platon nyújt kitűnő művészi alakítást.

Nikolényi István